

Warszawa, dn. 29 maja 2017 r.

Szanowny Pan
Mariusz Błaszczak
Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji

Szanowny Panie Ministrze,

w związku ze sprawą śmierci Igora Stachowiaka w Komisariacie Policji Wrocław Stare Miasto w dniu 15 maja 2016 r. oraz w nawiązaniu do wystąpienia Pana Ministra na posiedzeniu Sejmu w dniu 24 maja 2017 r., Amnesty International odnotowała zobowiązanie do rzetelnego przyjrzenia się sprawie oraz wyciągnięcia konsekwencji wobec odpowiedzialnych za naruszenia prawa. Pragnę zwrócić uwagę na zbyt długi czas trwania dotychczasowego postępowania w sprawie śmierci Igora Stachowiaka oraz zauważyć, że dopiero ujawnienie przez jedną ze stacji telewizyjnych nagrania z Komisariatu doprowadziło do jednoznacznego publicznego zobowiązania do wyciągnięcia konsekwencji wobec osób odpowiedzialnych za naruszenia prawa.

Na podstawie nagrania ujawnionego przez mediach możemy stwierdzić, że wobec Igora Stachowiaka stosowano działania, które spełniają przesłanki definicji tortur zawartej w art. 1 Konwencji w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania, przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 r. Funkcjonariusze Policji używali paralizatora w celu wymuszenia zeznań i upokorzenia zatrzymanego. Przebywając w pomieszczeniu sanitarnym, zadawali cierpienie fizyczne i psychiczne w celu zmuszenia zatrzymanego do określonego zachowania. Dodatkowo, wprost sprzeczne z dyspozycją art. 25 ust 3 ustawy o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej było stosowanie paralizatora w sytuacji, gdy zatrzymany miał założone kajdanki. W całej operacji uczestniczyło kilku funkcjonariuszy.

W związku z powyższym konieczne jest rzetelne przeprowadzenie i zakończenie bez zbędnej zwłoki postępowania karnego oraz dyscyplinarnego (lub postępowań dyscyplinarnych), jak również upublicznienie wyników prac zespołu kontrolnego powołanego przez Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji i Komendanta Głównego Policji.

Ponieważ wątpliwości budzi też zatrzymanie świadków interwencji podjętej wobec Igora Stachowiaka, oczekujemy wskazania podstaw prawnych i wyjaśnienia okoliczności zatrzymania świadków interwencji przez policjantów.

Proszę również o informację, czy planowane są zmiany w zakresie wprowadzenia prawnych możliwości nagrywania interwencji Policji oraz prowadzenie systematycznych i kompleksowych szkoleń w zakresie praw osoby zatrzymanej oraz zakazu tortur i innego niehumanitarnego traktowania lub karania.

Podniesienie świadomości wśród funkcjonariuszy policji konieczności poszanowania podstawowych praw człowieka osoby zatrzymanej, która jest zależna od nich i znajduje się pod ochroną, jest kluczowym krokiem w zapobieganiu torturom i niehumanitarnemu traktowaniu. Europejski Komitet Zapobiegania Torturom podkreśla znaczenie prawa do zawiadomienia osoby trzeciej, prawa dostępu do prawnika od momentu zatrzymania i prawa żądania badania lekarskiego przez wybranego przez siebie lekarza. Gwarancje te mogą w sposób skuteczny uchronić osobę zatrzymaną przed stosowaniem tortur i niehumanitarnym traktowaniem.

Z kolei poczucie bezkarności i odgórnego przyzwolenia na łamanie prawa może prowadzić do naruszeń praw osoby zatrzymanej, a w konsekwencji powodować takie tragedie jak śmierć Igora Stachowiaka w Komisariacie we Wrocławiu.

Z poważaniem,

Draginja Nadaždin
Dyrektorka Amnesty International Polska